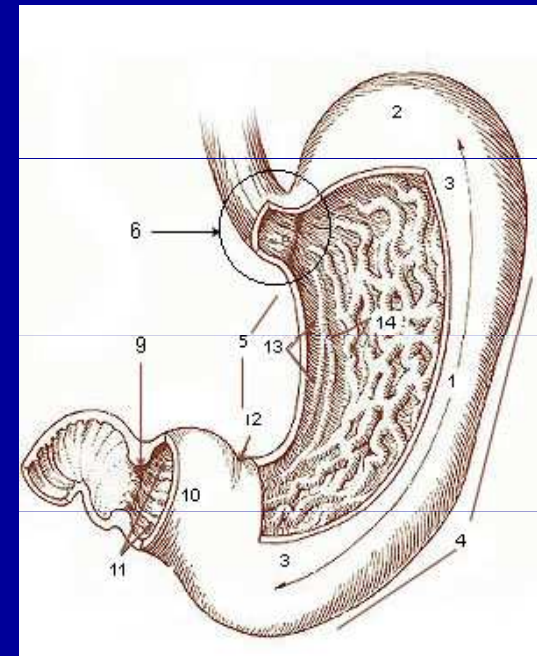

Civilizační choroby a prevence v dětství

Vředová choroba žaludku a duodena

Žaludeční a duodenální vřed

Vřed je defekt na sliznici v trávicí trubici, tam kde se volně vyskytuje kyselina chlorovodíková (HCl). Pokud se defekt objeví na sliznici žaludku nebo duodena, mluvíme o žaludečním nebo duodenálním vředu.

Oba typy vředů se někdy označují společným názvem peptické vředy.

Za normálních okolností je žaludeční sliznice chráněna před vlastní kyselinou ochranným lemem hlenu. Pokud vznikne nerovnováha mezi tvorbou ochranného hlenu a produkcí kyseliny, může dojít k částečnému natrávení žaludeční sliznice – tj. vzniku žaludečního vředu.

Příčiny vzniku peptických vředů

- ✓ Genetické dispozice – dědičnou cestou se přenáší bakterie *Helicobacter pylori*, která způsobuje zánět žaludeční sliznice. V místě zánětu pak HCl natráví žaludeční sliznici. Bakterie se nemusí přenášet pouze geneticky, ale také ústně nebo vodou (v rozvojových zemích). Statisticky bylo zjištěno, že lidé s krevní skupinou 0 mají větší pravděpodobnost vzniku peptických vředů.
- ✓ Stres – vlivem dlouhodobého stresu se zvyšuje tvorba žaludečních kyselin.
- ✓ Léky – při používání acylpyrinu, aspirin, kortikoidů, antialergetik ...

- ✓ Špatné stravovací návyky – nepravidelná strava, pálivá a kořeněná jídla, těžce stravitelná jídla.

Projevy peptických vředů

- ✓ Pálivá, bodavá nebo tupá bolest v horní části břicha pod hrudní kostí. Bolest často mizí po jídle.
- ✓ Bolest se objeví a zase mizí, trvá několik dní, zmizí a zase se vrací. Noční bolesti často budí ze spaní.
- ✓ Nemocný hubne, ale někdy tloustne, když zahání bolest jídlem.
- ✓ Může se objevit krev ve stolici, nevolnost, zvracení.

Komplikace

- ✓ Perforace – vřed může perforovat skrze žaludeční stěnu do břišní dutiny. Tím se dostane nesterilní obsah včetně natrávené potravy do sterilní, pobřišnicí vyložené dutiny, kde okamžitě vyvolá těžký zánět pobřišnice.
- ✓ Krvácení - jestliže žaludeční vřed nahlodá některou cévu, objeví se tzv. vnitřní krvácení. Jsou-li ztráty krve malé, ale trvalé, nemocný začne brzy trpět chudokrevností a celkovou slabostí. Krvácení může být i prudké, bezprostředně ohrožující život.
- ✓ Prorůstání do jiného orgánu - zánětlivé změny vyvolávají srůsty v dutině břišní, a tím může vřed postupně proniknout do sousedních orgánů, jako jsou játra nebo slinivka břišní.

Prevence

- ✓ Dodržování základních hygienických podmínek.
- ✓ Dodržování zásad správné životosprávy.
- ✓ Prevence psychicky zatěžujících situací.

S peptickými vředy se můžeme setkat u novorozenců jako následek anoxie (nedostatek kyslíku ve tkáních), ty bývají závažné, protože brzy dochází k perforaci. Vředová choroba není raritou ani u dospívajících. Za nejčastější důvody odborníci považují kromě dědičnosti zátěž, strach, stres, tělesné vyčerpání. U malých dětí bychom si měli dávat pozor na opakované neurčité bolesti břicha, nechutenství, nevolnost a zvracení. Bolesti břicha u dětí není radno podceňovat, pediatři doporučují vyhledat pomoc vždy, když si dítě stěžuje na bolest břicha déle než dva dny.